

Chybné argumentace

Vydírání působením na city

Jedinec za pomoci emočního působení působí na názor druhého.

Např.: „když mi dáte pětku, zkazíte mi tím vysvědčení“, „po večerech si kazím oči studiem, ničím si zdravím a přesto dostanu tak malou mzdu“.

Společenský apel (argumentum ad populum)

Tento typ argumentace využívá příslušnosti člověka k nějaké skupině a snaží jedince ztotožnit s míněním této skupiny.

Např.: „Vy jako Češi ...“ „My křesťané ...“ „Ty jako skinhead ...“

Je přirozené, že v tomto typu argumentů se používá i jazyk blízký těmto skupinám.

Z individuálních vlastností, které patří k tomuto působení na jednotlivé osoby, jsou nejčastěji snaha o módnost, snobství, ješitnost. Často je tento typ argumentů využíván v reklamě.

Individuální apel (argumentum ad hominem)

Jde o snahu vyhledat v odpůrcově tvrzení rozpor (byť zdánlivý) s tvrzením, která pronesl již dříve nebo s názory, které vyznává jemu blízká společenská skupina.

Např. hájí-li někdo sebevraždu, je možno odpovědět „proč se tedy neoběsíš?“ nebo tvrdí-li někdo, že je Opava špatným místem k bydlení, je možno odpovědět „proč tedy okamžitě neodjedeš?“

Amfibolie

Mezi nejznámější případy amfibií patří pythické výroky z věštiny v Delfách. Pýthie věštila odpověď na otázku krále Kroisa, zda má zaútočit na perskou říši krále Kýra. Dostalo se mu odpovědi: „Překročíš-li Halys, zničíš velkou říši.“ Kroisos zaútočil a byl poražen a zajat. Když si stěžoval na nerespektování věštby, dostalo se mu odpovědi, že se měl zeptat, o které říši byla v předpovědi řeč.

Argumentace s chybně interpretovanou tezí

Jde o častý případ, který se používá v argumentaci. Teze protivníka je zveličena a zdramatizována a v takto absurdní podobě vyvrácena.

Např.: Žárlivá manželka vyčítá svému muži, který na plese vyzval svou kolegyni k tanci a obhajuje se společenskou nutností: „Ty se mnou nikdy netančíš, pořád jsi jen s ní ...“

Další případ nastává při záměně teze. Nazývá se záměnou teze. Dále je možné používat rozšíření nebo zúžení obecného tvrzení, tzv. „special pleading“ - speciální výjimku (pro sebe a svou rodinu).

Sugestivní dichotomie

Snaží se vzbudit dojem, že v uvedeném případě existuje pouze omezený počet možností (alternativ). Zpravidla se jedná o dvě alternativy. Tento typ argumentace se zpravidla používá v reklamě.

Např.: *„Chcete mít klidné stáří? Uzavřete s naší firmou důchodové pojištění.“*
Varianty jsou dvě - klidné stáří s pojištěním nebo chudoba.

Argumentace s chybějícími argumenty

Jde o neúplné argumentace, ve kterých jsou vynechány argumenty, které jsou neplatné, popř. nepodporují tezi.

Např.: *„Protože je poslanec Parlamentu, nemůže být souzen.“*

Argumentace s komplexní otázkou

Komplexní otázku tvoří zdánlivě jednoduchá věta, u které kladná i záporná odpověď vede

k potvrzení teze.

Např.: *Zloděj je tázán soudcem: „už jste přestal krást?“ (kladná i záporná odpověď potvrdí, že otázaný je zloděj).*

Slabě induktivní argumentace

Jde o chybně provedenou indukci na základě argumentů s nedostatečným stupněm potvrzení. Častý případ chybné indukce nalezneme při unáhleném zobecnění poznatku.

Např.: *V prodejním stánku jsem při nákupu zboží ošizen cizím státním příslušníkem. Následná indukce se může projevit ve tvrzení „Vietnamci jsou zloději“.*

Chybná časová následnost (post hoc, ergo propter hoc)

Jde o teze, které jsou činěny na základě časově nesouvisejících argumentů.

Např.: *„Bílá Hora byla nutným vyústěním české duševní vzpoury před dvěma sty léty ...“*

Tato událost Bílé Hory a fenomén husitství jsou od sebe tak časově vzdáleny, že nelze plně prokázat platnost tohoto tvrzení.

„V pátek třináctého jsem havaroval. Od té doby nikdy v tento den nejezdím autem.“

Domnělá příčina (non causa pro causa)

Jevy, které jsou v argumentech uvedeny, časově předchází jevu, který je uveden v tezi. Tuto vazbu se snaží prokázat nejen časovou, ale i obsahovou příčinnou souvislostí. Chybnost

je v tom, že tato příčinnost je pouze zdánlivá nebo neprokázaná.

Např.: *„Větší počet rozvodů v naší republice je způsoben snazším průběhem u soudu.“*

„Legalizace měkkých drog by způsobila nárůst počtu drogově závislých i nárůst zločinnosti.“

Povrchní analogie

Jde o argumentaci s vadnou analogií.

Řetězec pravděpodobnostních argumentací (slippery slope)

V tomto typu argumentace se vyvozují důsledky z předcházejícího tvrzení, až se dostane důsledek, který je nepřijatelný. Chybnost spočívá v tom, že se uvádějí takové důsledky, které nutně nemusí nastat nebo neplatí v takovém rozsahu, v jakém se uvádějí.

„AHA“ momenty ze semináře

Prosím, napište si zde vše, co Vás nějakým způsobem oslovilo nebo inspirovalo.

Děkuji.

